

ด่วนที่สุด
ที่ ผผ ๑๓๐๑/๒๕๖๔

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 18624
วันที่ 4 ต.ค. 64 เวลา 13:37 น.

: สำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติฯ
อาคารรัฐประศาสนภักดี ชั้น ๕
ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๓๐ กันยายน ๒๕๖๔

เรื่อง รายงานเสนอต่อคณะรัฐมนตรีกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕
หน้าที่ของรัฐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

สลด.

ส่ง : กสค.

รับที่ : ธ10981/64

7 ต.ค. 2564 เวลา 13.40 น.

สิ่งที่ส่งมาด้วย รายงานของผู้ตรวจการแผ่นดิน กรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วน
ตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ เรื่อง การป้องกันและลดอันตรายจากอุบัติเหตุทางถนนที่มีสาเหตุ
จากการไม่สวมหมวกนิรภัย จำนวน ๔๐ แผ่น

ด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาเห็นว่าประเทศไทยได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาอุบัติเหตุทางถนนที่มีสาเหตุจากการไม่สวมหมวกนิรภัย โดยรัฐบาลได้ออกมาตรการเพื่อลดจำนวนอุบัติเหตุบนท้องถนนอยู่เป็นระยะ เพื่อบังคับใช้และรณรงค์กวดขันให้ประชาชนสวมหมวกนิรภัย ขณะนี้อยู่ระหว่างการใช้บังคับแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน ฉบับที่ ๔ (ปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๔) ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายให้ลดจำนวนผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนให้เหลือเพียง ๑๘ คน ต่อประชากรหนึ่งแสนคน ภายใน ปี พ.ศ. ๒๕๖๔ แต่อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาผู้ใช้รถจักรยานยนต์ยังคงละเลยการสวมหมวกนิรภัยในขณะขับขี่หรือโดยสารรถจักรยานยนต์ อีกทั้ง การรณรงค์ให้ผู้ขับขี่สวมหมวกนิรภัยยังไม่ได้ได้รับความร่วมมือจากผู้ใช้รถจักรยานยนต์ทำให้แนวโน้มการเสียชีวิต การบาดเจ็บ และความพิการจากอุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์เพิ่มสูงขึ้นทุกปี ดังนั้น เพื่อให้มีการเสนอแนะแนวทางในการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนครอบคลุมในทุกมิติ จึงเห็นควรมีการศึกษาการป้องกันและลดอันตรายจากอุบัติเหตุทางถนนที่มีสาเหตุจากการไม่สวมหมวกนิรภัย การแก้ไขปัญหาดังกล่าวจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างเร่งด่วนและจริงจัง ประกอบกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ มาตรา ๕๓ รัฐต้องดูแลให้มีการปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓๐ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๒๒ (๓) และมาตรา ๓๕ แห่ง

/ พระราชบัญญัติ...

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ พิจารณาความถูกต้องครบถ้วนของการปฏิบัติหน้าที่ของหน่วยงานของรัฐตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ หมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ

บัดนี้ ประธานผู้ตรวจการแผ่นดินและผู้ตรวจการแผ่นดินได้พิจารณาข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย พร้อมทั้งปรึกษาหารือและเห็นชอบร่วมกันแล้ว มีความเห็นโดยสรุปว่า เพื่อให้การแก้ไขปัญหาเรื่อง การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนที่มีสาเหตุจากการไม่สวมหมวกนิรภัยซึ่งเป็นสาเหตุหลักที่ทำให้เกิดอุบัติเหตุทางถนนมีมาตรการทางกฎหมายที่สามารถบังคับใช้ให้เป็นกลไกสำคัญและสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้ใช้รถใช้ถนนเพื่อนำไปสู่การป้องกันและลดอุบัติเหตุอย่างยั่งยืน สอดคล้องตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ผู้ตรวจการแผ่นดินจึงอาศัยอำนาจตามมาตรา ๒๓๐ (๓) ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ประกอบมาตรา ๒๒ (๓) และมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๖๐ เสนอรายงานการแสวงหาข้อเท็จจริงกรณีที่หน่วยงานของรัฐยังมิได้ปฏิบัติให้ถูกต้องครบถ้วนตามหมวด ๕ หน้าที่ของรัฐ พร้อมข้อเสนอแนะเรื่อง การป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนที่มีสาเหตุจากการไม่สวมหมวกนิรภัยต่อคณะรัฐมนตรี (รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย) โดยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

๑. เสนอแนะให้กระทรวงมหาดไทย กำหนดให้นโยบายและมาตรการด้านความปลอดภัยทางถนนเป็นวาระเร่งด่วนของทุกจังหวัด และมีการจัดตั้งคณะกรรมการในด้านการติดตามและประเมินผลการแก้ไขปัญหาด้านความปลอดภัยทางถนนในระดับจังหวัด พร้อมทั้งให้การสนับสนุน ส่งเสริม ผลักดัน การปฏิบัติงานของคณะกรรมการขับเคลื่อนในแต่ละจังหวัด สนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับความปลอดภัยทางถนนให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด และให้ทุกจังหวัดมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยทางถนน เข้าร่วมนำเสนอข้อมูลและรับฟังข้อเสนอแนะ โดยทุกจังหวัดควรมีการจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนของจังหวัดเป็นประจำทุกเดือน สร้างเครือข่ายประชาคมทำงานกับชุมชน และรณรงค์ให้ประชาชนตระหนักถึงการสวมหมวกนิรภัยทุกครั้งที่มีการขับขี่จักรยานยนต์อย่างต่อเนื่องมาตลอดทั้งปี

๒. เสนอแนะให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ขอความร่วมมือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้การสนับสนุนและส่งเสริมงบประมาณด้านการจัดกิจกรรมโครงการส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมด้านความปลอดภัยทางถนนของท้องถิ่นให้สามารถดำเนินการได้อย่างต่อเนื่อง โดยให้บรรจุอยู่ในงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อร่วมกันสร้างวัฒนธรรมชุมชนด้านความปลอดภัยทางถนน และโดยเฉพาะอย่างยิ่ง มาตรการส่งเสริมการสวมหมวกนิรภัยของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ศูนย์ปฏิบัติการ

ด้านความปลอดภัยทางถนนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำโครงการรณรงค์ให้การสวมหมวกนิรภัยในเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะควรให้ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม หรือเข้าร่วมรับการอบรมเพื่อสร้างจิตสำนึกและความตระหนักถึงความสำคัญของการสวมหมวกนิรภัยของบุตร หรือเด็กเล็กที่อยู่ในความดูแล และของผู้ขับขี่ และซ้อนท้ายรถจักรยานยนต์ ตลอดจนมีการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการรวบรวมศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการด้านความปลอดภัยทางถนนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อจัดทำข้อเสนอมาตรการ แนวทางการดำเนินการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน และรวบรวมสรุปผลการดำเนินโครงการเป็นประจำทุกไตรมาส พร้อมทั้งถอดบทเรียนจากที่ผ่านมาเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับบริบทในแต่ละพื้นที่ เสนอต่อคณะกรรมการศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนเพื่อจัดทำรายงานเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

๓. เสนอแนะให้กระทรวงคมนาคม เร่งรัดการพิจารณาร่างระเบียบกรมการขนส่งทางบก ว่าด้วยการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ของกรมการขนส่งทางบกในการกำหนดให้ผู้กระทำความผิดกฎหมายจราจรและได้รับใบสั่งต้องอบรมทุกครั้งเพื่อทำให้ผู้ใช้รถใช้ถนนเกรงกลัวที่จะกระทำความผิดกฎหมายจราจรและดำเนินการตามกฎหมายอย่างเข้มงวดและสม่ำเสมอ ไม่มีการเลือกปฏิบัติ และเร่งการพิจารณาร่างระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต นอกจากนี้ ขอกำหนดว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขเกี่ยวกับระบบการบันทึกคะแนนความประพฤติในการขับรถ การกำหนดคะแนน การตัดคะแนน การคืนคะแนน และการเข้ารับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการขับรถและวินัยจราจร พ.ศ. ๒๕๖๒ และร่างระเบียบกรมการขนส่งทางบกว่าด้วยการพักใช้หรือเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งร่างฯ ดังกล่าวจะสอดคล้องกับการตัดแต้มใบอนุญาตขับขี่ที่สำนักงานตำรวจแห่งชาติดำเนินการกรณีผู้ถือใบอนุญาตขับขี่รถยนต์ รถจักรยานยนต์ทั่วไป กระทำผิดตามพระราชบัญญัติจราจรทางบก พ.ศ. ๒๕๒๒ และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่ปัจจุบันยังไม่มีผลการบังคับใช้กฎหมายในเรื่องดังกล่าว จึงเห็นควรเร่งรัดการบังคับใช้กฎหมายให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว

๔. เสนอแนะให้กระทรวงศึกษาธิการ บรรจุหลักสูตรเรื่องความปลอดภัยทางถนนและควรปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการสวมหมวกนิรภัยให้แก่เด็กและเยาวชนการแก้ไขปัญหาค่าเกิดอุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากการไม่สวมหมวกนิรภัยอย่างยั่งยืนนั้น จะต้องปลูกฝังตั้งแต่ในเด็กปฐมวัยหรือเด็กอนุบาล โดยต้องร่วมมือทั้งทางสถานศึกษาและผู้ปกครองต้องเป็นตัวอย่างที่ดีให้แก่เด็ก จัดทำโครงการ “หนูน้อยหัวดี” ผ่านสื่อการเรียนการสอนที่เข้าใจง่าย จัดทำหลักสูตรความปลอดภัยทางถนนสอดแทรกในวิชาสุขศึกษา โดยสถานศึกษาควรสร้างและพัฒนาเกณฑ์มาตรฐาน ระบบการตรวจติดตาม ประเมินผล และการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างวัฒนธรรมการขับขี่อย่างปลอดภัยแก่นักเรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมดังกล่าวด้วยหลักสูตรด้านความปลอดภัยทางถนนในเด็กอนุบาล เด็กและเยาวชน การศึกษาดูงาน และการสร้างสรรค์ การพัฒนากิจกรรมเพื่อปลูกฝังจิตสำนึกให้เด็กและเยาวชนตระหนักถึงความสำคัญของการสวมหมวกนิรภัยและสร้างวัฒนธรรมด้านความปลอดภัยบนท้องถนน

๕. เสนอแนะให้กระทรวงสาธารณสุข สร้างเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการรณรงค์ส่งเสริมการสร้างค่านิยมเรื่องการสวมหมวกนิรภัยในชุมชน โดยการประสานความร่วมมือ การสร้างเครือข่าย และสนับสนุนในระดับท้องถิ่น ให้โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) มีหน้าที่ในการส่งเสริมการจัดบริการสาธารณสุขพื้นฐานของหน่วยให้บริการสาธารณสุขในแต่ละตำบลและสอดแทรกความรู้ความสำคัญของการสวมหมวกนิรภัยตลอดจนการป้องกันอุบัติเหตุ เผยแพร่ให้ความรู้กับประชาชนในชุมชนของตนเอง และมีการกำกับติดตามและรายงานผลการดำเนินงานทุกไตรมาสของโครงการรณรงค์ รวมทั้งการจัดทำสถิติจำนวนผู้ใช้รถจักรยานยนต์ที่ได้รับบาดเจ็บหรือเสียชีวิตจากการไม่สวมหมวกนิรภัย เพื่อนำมาวิเคราะห์ ศึกษาถึงสาเหตุที่แท้จริงและวางแผนแก้ไขปัญหามาให้ตรงจุดต่อไป และให้มีการอบรมให้ความรู้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้นำความรู้ในเรื่องการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ในพื้นที่ทุกจังหวัด เนื่องจากปัจจุบันในการดำเนินงานด้านการสาธารณสุขมีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) เป็นกำลังสำคัญในการช่วยปฏิบัติงานดูแลสุขภาพ คุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของประชาชนในชุมชน สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและสร้างความไว้วางใจต่อประชาชนในชุมชนเป็นอย่างมาก

๖. เสนอแนะให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน ประสานความร่วมมือกับผู้ประกอบกิจการในการออกมาตรการสร้างความร่วมมือให้ลูกจ้างในสถานประกอบการจัดโครงการรณรงค์ “สวมหมวกนิรภัย ๑๐๐%” เปิดโอกาสให้สถานประกอบการเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมคุ้มครองสิทธิ และพัฒนาคุณภาพชีวิตแรงงานให้เกิดผลในทางปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม จัดทำกรอบแนวทางการพัฒนาศักยภาพในการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยภายในสถานประกอบการ โดยหัวหน้าทุกแผนกร่วมกันกำหนดมาตรการองค์กรเรื่องการสวมหมวกนิรภัย ๑๐๐% ให้ความรู้แก่พนักงานเรื่องกฎจราจรและเทคนิคการสวมหมวกนิรภัยที่ปลอดภัย โดยให้กระทรวงแรงงานมอบหมายให้กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานดำเนินการออกประกาศกระทรวงแรงงาน เพื่อขอความร่วมมือให้นายจ้างสถานประกอบการรณรงค์ให้สวมหมวกนิรภัย ๑๐๐%

๗. เสนอแนะให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติ เร่งรัดการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพ แม้ว่าปัจจุบันมีการเพิ่มโทษอัตราค่าปรับให้สูงขึ้นเพื่อให้ผู้ขับขี่เกิดความเกรงกลัวต่อกฎหมายและป้องปรามการกระทำความผิดมิให้มีการกระทำความผิดซ้ำ แต่ควรมีมาตรการบังคับใช้กฎหมายให้เข้มงวดยิ่งขึ้น มุ่งเน้นให้เจ้าหน้าที่ตำรวจเข้มงวดกวดขันการตั้งด่านตรวจจับกุมผู้กระทำความผิดกฎจราจร และต้องมีการดำเนินการขับเคลื่อนอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และสำนักงานตำรวจแห่งชาติควรนำเทคโนโลยีมาปรับใช้ให้การบังคับใช้กฎหมายมีประสิทธิภาพและแก้ไขปัญหาโดยติดตั้งกล้อง CCTV เพื่อตรวจจับบุคคลที่ไม่สวมหมวกนิรภัยเพื่อใช้เป็นหลักฐานสำหรับดำเนินคดีแก่ผู้กระทำความผิดกฎจราจร เพื่อให้เป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายและลดข้อจำกัดของอัตราเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ไม่เพียงพอ การบังคับใช้ระบบใบสั่งอิเล็กทรอนิกส์ให้เพิ่มประสิทธิภาพ

การใช้ระบบใบสั่งอิเล็กทรอนิกส์ด้วยค่าปรับที่สูงและมีเกณฑ์เดียวกันทั่วประเทศ ซึ่งเจ้าหน้าที่ตำรวจผู้บังคับใช้กฎหมายควรปฏิบัติหน้าที่อย่างเข้มงวดไม่มีการเลือกปฏิบัติและมีความสม่ำเสมอ ซึ่งจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมอย่างถาวรของผู้ขับขี่รถจักรยานยนต์ไม่ใช่เปลี่ยนชั่วคราว

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบ และพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(นายสมศักดิ์ สุวรรณสุจริต)

ประธานผู้ตรวจการแผ่นดิน

สำนักตรวจสอบหน้าที่ของรัฐ

โทร. ๐ ๒๑๔๑ ๘๓๗๗

โทรสาร ๐ ๒๑๔๓ ๘๓๗๔

www.ombudsman.go.th